

[Baunsgaard.]

ministerens bemærkning — som jeg ikke finder nær så klar, som hr. Poul Møller gav udtryk for — om, at vi kan indtræde senest samtidig med England, nok må modificeres. Det skal selvfølgelig ikke forstås sådan, at jeg ville have noget imod, hvis det lå ganske klart, at England ville blive optaget, at vi eventuelt underskrev en time før England — så rigoristisk skal jeg ikke være; men jeg føler i allerhøjeste grad grund til at understrege, at hvis der — som hr. Poul Møller antydede — skal lægges mere i udenrigsministerens bemærkning om „senest samtidig med England“ end det, jeg her har sagt, foreligger der en faktisk ny situation, som regeringen klarere; end udenrigsministeren har gjort det, må gøre tinget bekendt med.

Der er grund til at understrege, at der hverken ud fra en handelsøkonomisk eller en politisk vurdering er grundlag for en tilslutning uden England, og der er grund til at gentage, at et politisk og et langt stykke ad vejen også en økonomisk vurdering må tilsige, at det sker; senest når der er en klaring i forholdet mellem også de neutrale lande inden for EFTA, i denne forbindelse i særlig grad selvfølgelig Sveriges forhold til fællesmarkedet.

Må jeg om den højtærede udenrigsministers redegørelse i dag i øvrigt sige, at jeg går ud fra, at den omstændighed, at udenrigsministeren slet ikke kom ind på den engelske ophævelse af ekstratolden, ikke skal tages som et udtryk for, at udenrigsministeren reducerer problemet lige så meget, som man gjorde i England, til at betragte det som nærmest en bagatel, man sådan kunne meddele i forbifarten. Jeg går ud fra, at vi fortsat er af den opfattelse, at det er betydningsfuldt, at England har ophevet denne ekstra told. Jeg mener, det er en betydningsfuld ting, som kan medvirke til at genskabe den tillid til EFTA, som i nogen grad havde lidt skade ved den forkerte engelske handling.

Men jeg må også sige, at jeg føler, at når man bedømmer hele udviklingen, også set alene med danske øjne, er der grund til at understrege, at EFTA-udviklingen økonomisk har haft en sådan styrke, at der er grund til at bygge på EFTA som noget, der har værdi for dansk økonomi, og jeg føler,

at der er behov for, at vi fra dansk side bestræber os for at genskabe den fulde tillid til EFTA-samarbejdet.

Når man så det oplæg, den højtærede udenrigsminister gav til mødet i Bergen, så fik man jo den opfattelse, at vi fra dansk side nærmest måtte mene, at den omstændighed, at EFTA nu havde fået opfyldt sin målsætning om den fulde liberalisering af industrivarer, gjorde EFTA næsten overflødig. Jeg må sige, at det er en højst ejendommeligt konklusion — jeg skal ikke tillægge den højtærede udenrigsminister den, men nogen har draget den konklusion. Det forhold, at EFTA har opfyldt sin målsætning bør da ikke medføre en opgivende holdning over for EFTA.

Det er klart, at landbrugsvarerne er problemet for Danmark også i forhold til EFTA, men vi er ved at føre debatten på en sådan måde, at der er grund til at nære frygt for, at man hos danske landmænd skaber en forventning om, at vore landbrugseksportproblemer stort set vil være løst, hvis vi kommer i fællesmarkedet. I hvert fald fører man ofte diskussionen på en sådan måde, at man får en fornemmelse af, at stort set ville alle danske landbrugseksportproblemer være løst, hvis vi kom i fællesmarkedet sammen med England. Selv denne set med landbrugsøjne idealtilstand vil ikke løse landbrugets samlede eksportproblemer. Der er jo grund til at minde om, at fællesmarkedets landbrugspolitik vel bygger på ligestilling for afsætning af landbrugsvarer inden for dette område, men at bevæggrunden til at nå frem til en fælles landbrugsaftale inden for fællesmarkedet jo alligevel har været, at de enkelte lande inden for fællesmarkedet ville få løst deres egne nationale landbrugsproblemer ved at skabe et sådant prisniveau, at de var i stand til at sikre deres i den frie konkurrence ikke rentable landbrug en nogenlunde rentabel afsætning. Det vil formentlig komme til at betyde, at forventninger i retning af bedre afsætningsmuligheder på det tyske og franske marked vil vise sig ikke at være holdbare så forfærdelig langt ind i fremtiden, og der er derfor ikke meget, som taler for en berettigelse af at skabe en forventning hos danske landmænd om, at de væsentligste af vore problemer ville være løst, blot vi kom i fællesmarkedet. Vi vil